

เอกสารคำสอน
ภาษาและวัฒนธรรม
Language and Culture

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี สิงห์น้อย

สาขาวิชาภาษาศาสตร์
ภาควิชาภาษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยรัตนนคร

2546

สารบัญ

คำนำ.....	(1)
แผนการสอน.....	(2)
สารบัญ.....	(23)
บทที่ 1. ภาษาและลักษณะพื้นฐานของภาษา.....	1
1. คำจำกัดความคำว่า "ภาษา"	1
2. กำเนิดของภาษา.....	3
3. ลักษณะที่บ่งความเป็นภาษามนุษย์.....	6
4. โครงสร้างของภาษา.....	12
5. ความหลากหลายของภาษามนุษย์.....	22
6. การเปลี่ยนแปลงของภาษา.....	26*
คำถามท้ายบท.....	38
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	40
บทที่ 2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม.....	42
1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคำว่า "วัฒนธรรม".....	42
2. ข้อสังเกตและแนวคิดในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ภาษาและวัฒนธรรม.....	50
3. การศึกษาที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม.....	59
คำถามท้ายบท.....	62
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	63
บทที่ 3. โครงสร้างภาษาและวัฒนธรรม.....	66
1. โครงสร้างความหมายและวัฒนธรรม.....	66
2. วงคำศัพท์และวัฒนธรรม.....	68*
3. โครงสร้างไวยากรณ์และวัฒนธรรม.....	81
คำถามท้ายบท.....	91
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	93

บทที่ 4. การใช้ภาษาและวัฒนธรรม.....	95
1. ปรียบททางสถานการณืและวัฒนธรรม.....	96
2. ความคาตหมายของสังคม.....	97
3. ความหมายจากสถานการณื.....	98
4. การเชื่อมโยงทางปรียบทไปสูสังคมวัฒนธรรม.....	99
5. บทบาทของผูพูดและโครงสร้างร่วมทางวัฒนธรรม.....	100
6. วจนกรรรม: พฤติกรรรมทางวัฒนธรรม.....	102
7. การใช้ภาษาที่ความแตกตางทางวัฒนธรรม.....	106
คาถามทายบท.....	108
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	109
บทที่ 5. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย และวัฒนธรรม.....	110
1. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ.....	112
2. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับระบบคิด.....	114
3. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับระบบทางสังคม.....	116
4. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับขนบธรรมเนียมประเพณี.....	118
5. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับวิถีการดำรงชีวิต.....	119
6. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับความเชื่อ.....	122
7. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับประสบการณ์ร่วม.....	122
8. สำนวน สุภาษิต คำพังเพย กับภาษาเก่า.....	123
คาถามทายบท.....	126
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	127
บทที่ 6. นาม ภูมินาม และวัฒนธรรม.....	129
1. นามและวัฒนธรรม.....	129
2. ภูมินามและวัฒนธรรม.....	130
คาถามทายบท.....	139
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	140

บทที่ 7. ลักษณะสัมพันธ์ของภาษาและวัฒนธรรมต่างๆ.....	141
1. ความเป็นสากลและลักษณะเฉพาะของภาษาและวัฒนธรรม.....	141
2. การเชื่อมช่องทางวัฒนธรรมและการเข้าใจข้ามภาษา.....	144
3. การสัมผัสภาษา: ปัญหาของสภาวะต่างภาษาต่างวัฒนธรรม.....	146
คำถามท้ายบท.....	155
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	156
บทที่ 8. ภาษาเขียน: วัฒนธรรมสิ่งประดิษฐ์ในการสื่อสาร.....	157
1. ที่มาและพัฒนาการของภาษาเขียน.....	157
2. ระบบของภาษาเขียน: วิวัฒนาการทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง ของมนุษยชาติ.....	160
3. อิทธิพลของภาษาเขียน.....	174
คำถามท้ายบท.....	175
หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ.....	176
บทที่ 9. บทส่งท้าย.....	177
หนังสือและเอกสารอ้างอิง.....	181